

Cultuurhistorisch en maatschappelijk perspectief **Van gebiedsgerichte naar gebiedseigen processen**

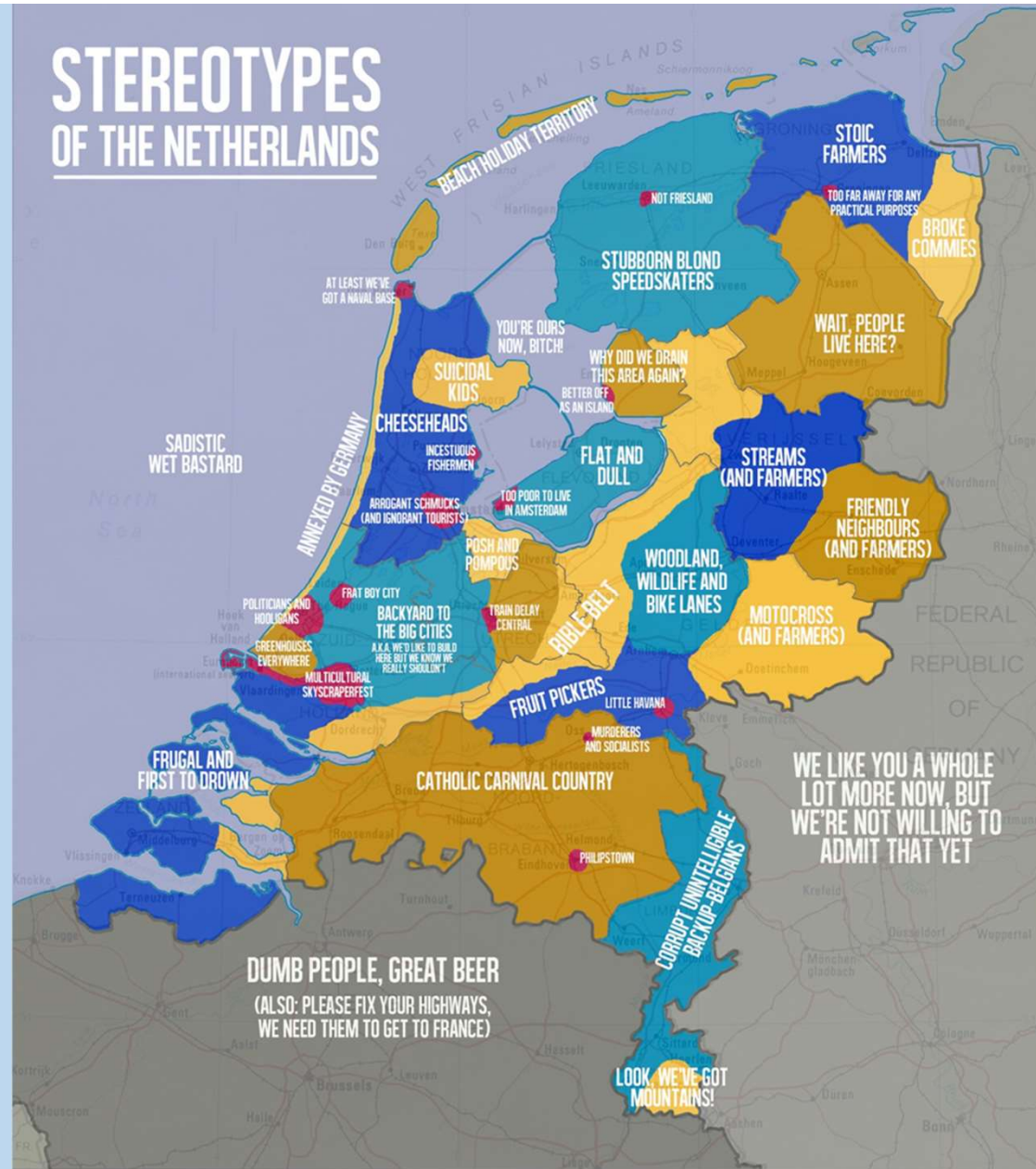
Marinke Steenhuis - partner SteenhuisMeurs,
bureau voor cultuurhistorie en gebiedsontwikkeling

Adriaen van der Venne, 'Hoe dienen wij bij een!', ca. 1630

STEEN
HUIS
MEURS

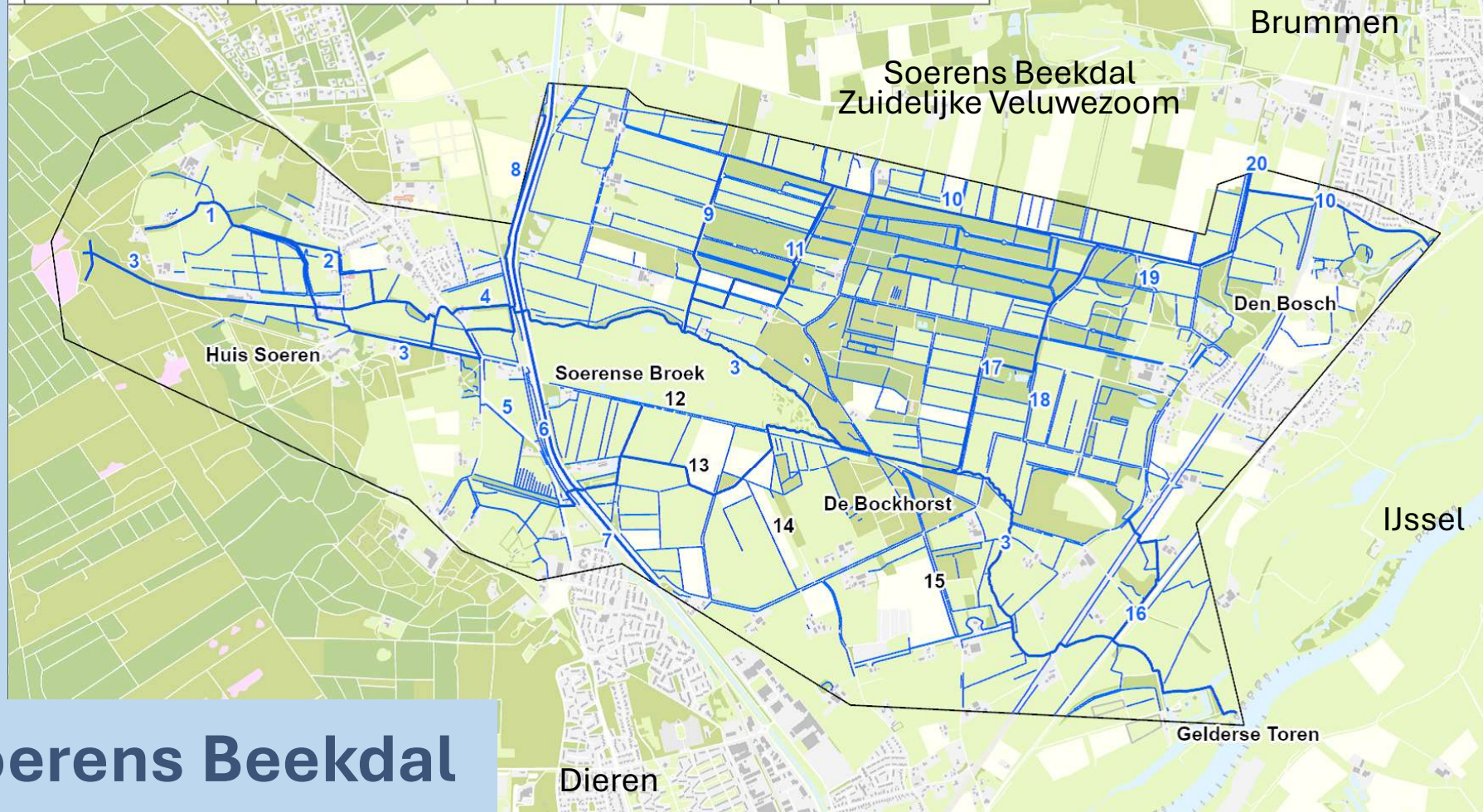

STEREOTYPES OF THE NETHERLANDS

Plangebied Soerense beek

1 Veenhuisspreng	6 Sloot Laag-Soeren	11 Ligtenbeltsloot	16 Rhemense sloot
2 Zijtak Bovenbeek	7 Apeldoorns kanaal	12 Soerense Beek – Broekdijk	17 Oostelijke Koppelleiding
3 Soerense Beek	8 Engenlandse Sloot	13 Soerense Beek – Zuidtak	18 Sloot Wildbaan
4 Bovenbeek Laag Soeren	9 Westelijke Koppelleiding	14 Soerense Beek – Kappersweg	19 Sloot Den Bosch
5 Sloot Soeren	10 Leuvenheimse beek	15 Soerense Beek – Bokhorstweg	20 Brummense Beek

1. Soerens Beekdal

Soerense Beek

- Cultuurgrens Saksen-Franken
- Taalgrens
- Vakantieregiongrens
- Grens beheergebied
- Natuurmonumenten
- GGD-grens
- Metropoolregio-grens

1570

Christiaan sGrooten
Cartograaf van Filips II

Gelderse Toren, één van de
acht grote grondeigenaren

De Wildbaan
Huis Den Bosch
De Bockhorst

ASR
Natuurmonumenten
Gemeente
Kerk van Spankeren

Pachtboeren

Apeldoorns–
Dierens kanaal
1868

Industrie

Industrie en landbouw
dicht op elkaar

Vervoersbewegingen

Soerense Broek, 2014
Natuurmonumenten

Laag-Soeren

Leuvenheim

Spankeren

IJssel-uiterwaarden

‘Spankeren moet je koesteren, nu wordt de industrie overal verspreid’

‘Er moet een veel grotere visie komen waar we ons allemaal aan houden’

‘Ik vertrouw die hele overheid niet meer, er is geen totaalbeeld meer’

‘Het is niet dat de boeren niet deugen, het is de politiek die mensen aan hun lot overlaat, iedere keer. De nieuwe stal moet nu terugverdiend. Na de investering komen de sores.’

‘In de ruilverkaveling is er ruim 40 hectare weggevallen naar Natuurmonumenten en dat was precies onze marge’

‘Ik heb heel lang gedacht dat de bank naast je zat, maar ze zitten tegenover je’

‘Ik ga niet zeggen dat wat er in de jaren zeventig en tachtig gebeurde goed was, want dat was niet goed, maar we slaan nu door naar de andere kant’

‘De beken zijn cultuurmonumenten, aangelegd voor de papierschepperij en de korenmolens’

‘De boeren krijgen altijd op hun flikker maar we doen er allemaal aan mee’

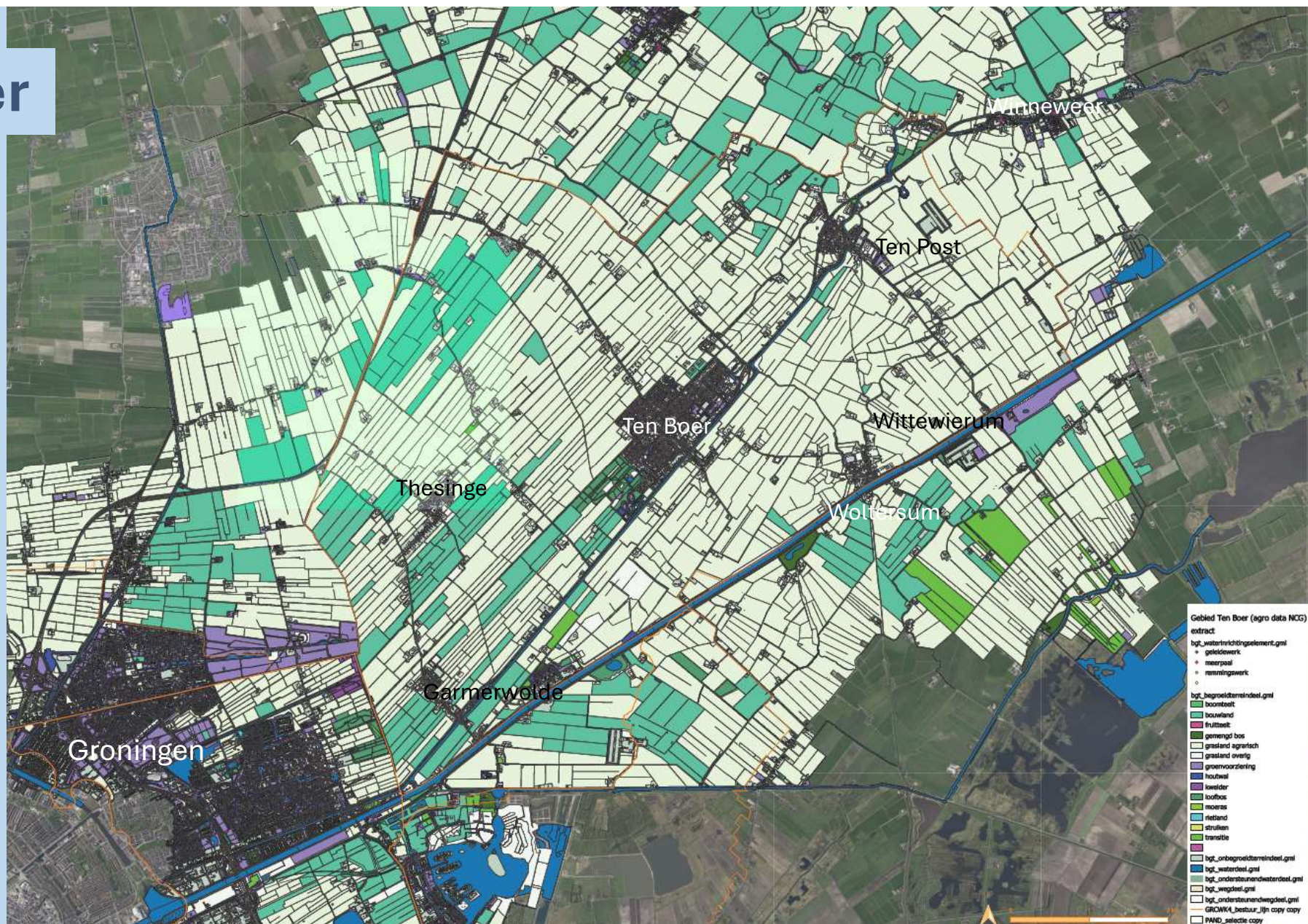
‘Boeren denken in generaties, maar wel realistisch, of het efficiënt kan’

‘Mijn vader vond het heel moeilijk dat ik de koeien wegdeed. Hij vond het zo fijn dat ik de grond hield’

‘Ik moet alles zelf betalen, Natuurmonumenten krijgt het in de schoot geworpen. Ze leven van afwaarderingssubsidies. Zoveel eigen vermogen, het is een multinational geworden op kosten van de belastingbetaler.’

‘Door de toedeling bij de ruilverkaveling komen we als boeren niet meer bij elkaar op verjaardag’

2. Ten Boer

Wierden en kloosters

Kloosterlingen ontgonnen
de klei

Wittewierum

Oudste kaart van dorp
Ten Boer. Uit:
Groninger Archieven,
1744

Damsterdiep, sinds 1424 bevaarbaar, vanaf 1650 trekschuitdienst op Appingedam
Trekschuit in het Damsterdiep, 1813, H.P Oosterhuis. (ter hoogte van Zaagmuldersweg)

STEEN
HUIS
MEIJRS

Erven als eilanden

‘We willen geen landschapspark worden’

‘Mijn zoon verkoopt nu melkrobots, ik hoop dat hij via die baan alsnog de boerderij wil overnemen’

‘Twee broers uit Waterland namen hier een boerderij over. Daar waren zoveel fietsers, overdag konden ze niet meer met de trekker over het land, ze reden ‘s nachts mest. Ze vinden het hier een verademing, gewoon je ding doen.’

‘Ik verdien meer met agrarisch natuurbeheer dan met mijn gewassen’

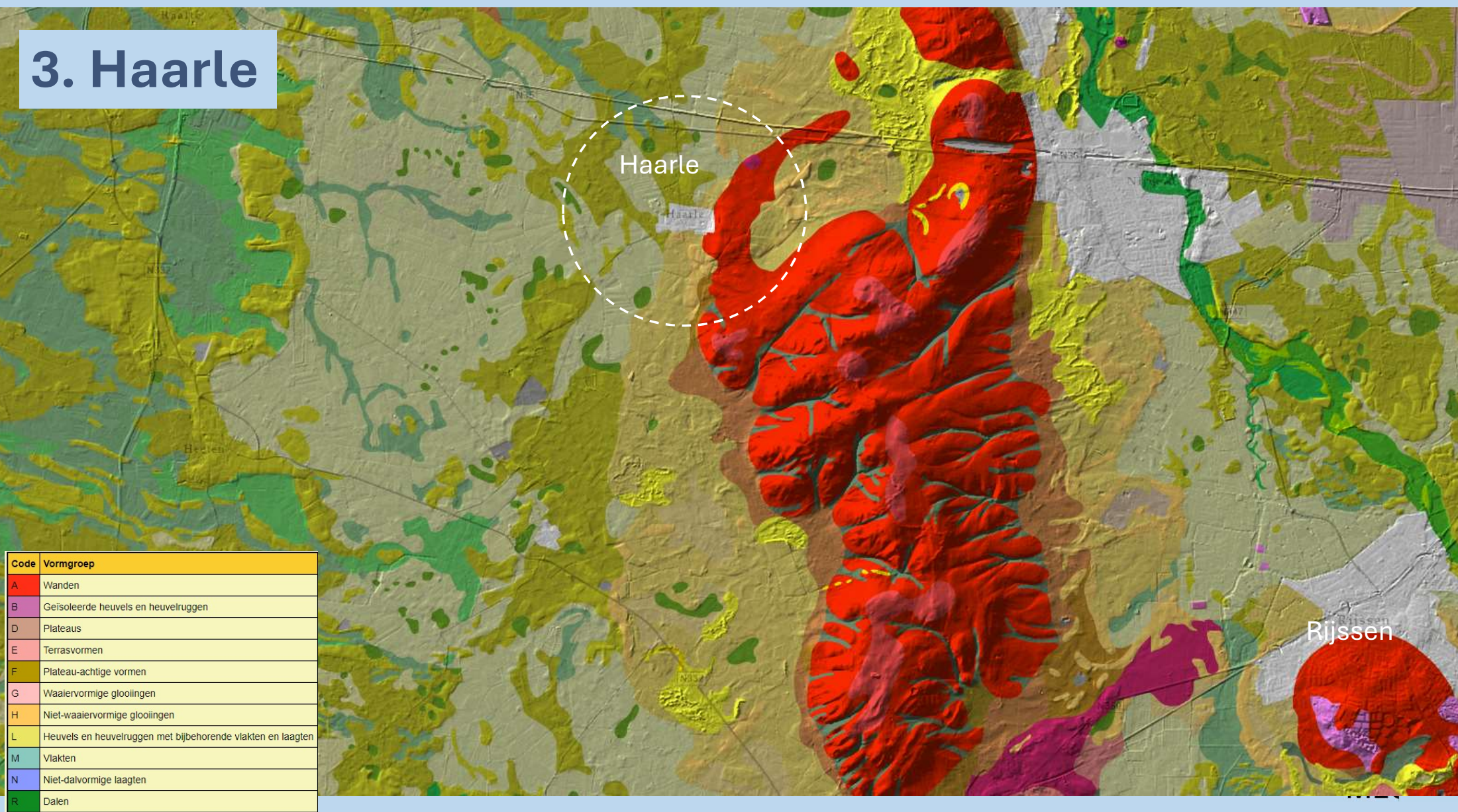
‘Heel veel bedrijven zijn neutraal, dat weten ze in de stad helemaal niet. Vroeger gebruikten we 500 kg mest voor de eerste snede, nu gaan die 500 kg verspreid over vier giften in het jaar op het land.’

‘We hebben hier niet om gevraagd, die 12 jaar krijgen we niet terug. Die is van de NAM. We hebben ook hele slechte tijden met elkaar gehad.’

‘Er zijn twee natuurverenigingen hier, de ene stimuleert de weidevogels en de andere de akkervogels, waaronder dus de roofvogels. Dat is een beetje onhandig.’

‘Wij maken als boeren deel uit van een mondiaal systeem. FrieslandCampina haalt de melk, stadslandbouw is een illusie.’

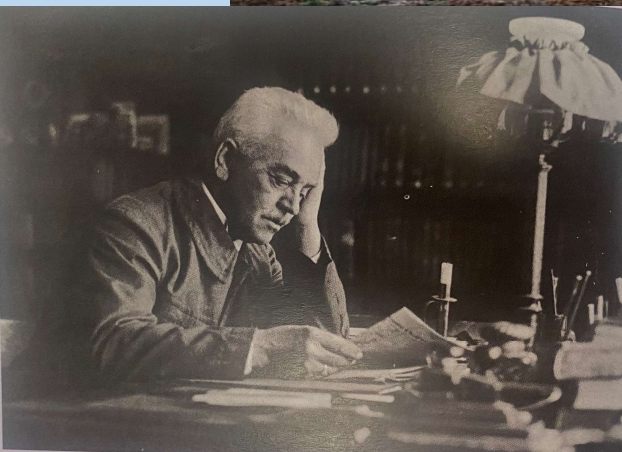
3. Haarle

STEEN
HUIS
MEIJRS

Een eeuwenoude orde valt uit elkaar

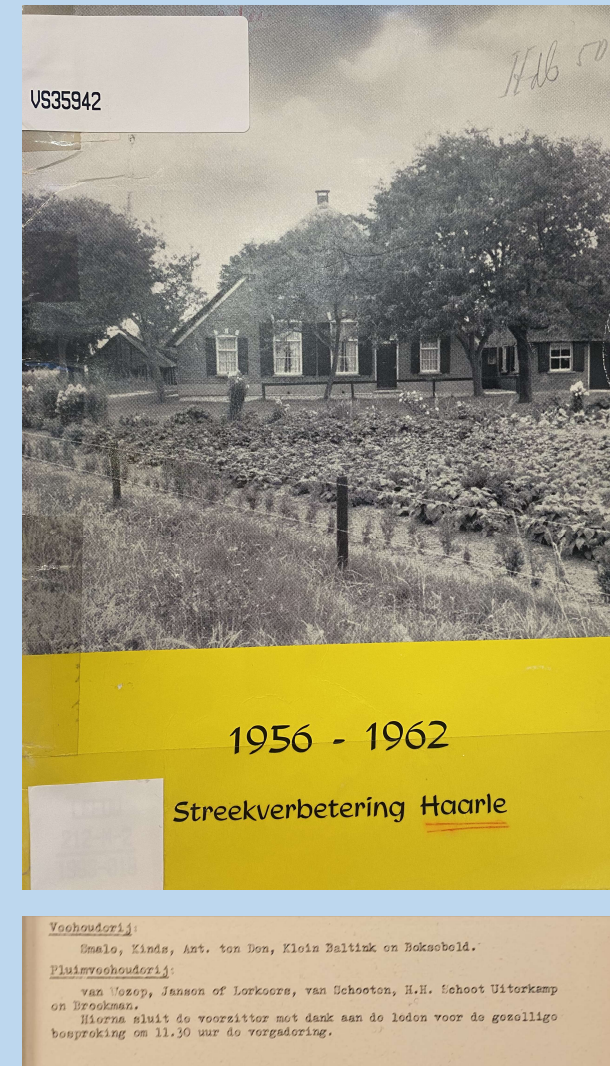
Fabrikant A.A.W. van Wulfften Palthe (1851-1929) kocht op een openbare veiling in Raalte in 1898 van de marke Haarle 700 ha op de door hem zo genoemde Sprengenberg en breidde het bezit uit tot 900 ha

1956 Streekverbeteringsgebied van het Rijkslandbouwconsulentschap, motto: GROEI

sleutelwoord voor de boeren is ‘premie’:

- voor aansluiting bij melkcontrole
- voor veeverbetering
- drinkwatervoorziening in de stal
- 30% premie op aanschaf jonge biggen
- premie op afmesten tot bacongewicht
- premie op het door vorst mislukken van snijmais
- 30% premie voor uitbreiding kippenhokken tot een maximum van fl. 800,- per bedrijf.
- De Coöperatieve Boerenleenbank helpt bij de subsidies voor verbouwing woongedeelte boerderijen, premie schoolgeld Landbouwwinterschool
- voorkeursbehandeling voor boeren die meedoen aan grond- en gewasonderzoek (bouw- mest- en voerplannen)

Natura 2000

‘De namen van de percelen, de paadjes
waar je opa gelopen heeft, dat vind ik
mooi.’

‘Die marke zit maar heel kort achter ons, dat zit nog in ons’

‘Vroeger leefde je veel meer met de berg. Je was één met de berg’

‘Het bedrijf in stand houden voor de familie, dat is de opdracht die boeren in Haarle zichzelf geven. Ook al loopt het bedrijf misschien niet zo goed.’

‘Moeten we dan alles opgeven voor zo’n spelletje van een ecooloog?’

‘Amsterdam was vroeger ook een moeras, dat kunnen we ook weer terugbrengen’

‘Het hele systeem loopt op z’n eind. Dat kun je ontkennen, maar dat is zo’

‘Tot dusver zie ik er alleen maar lelievelden bijkomen. Het grondwater wordt weggepompt, grote beuken gaan dood.’

‘Die natuur en landbouw, vroeger was dat één geheel’

‘Ik zou wel wel weer hooi willen voeren aan de koeien. Van dat plastic af, geen milieubelasting’

‘De provincie kán sturen met de gronden die ze verwerft van opkoopregelingen en dat doet ze niet – dat is zo bizar en onlogisch.’

Advies: Noaboerschap Haarle
kan zelf in de lead zijn in het
transitieplan

